

БЮДЖЕТ 2024

БЪЛГАРСКА НАРОДНА БАНКА

БЪЛГАРСКА НАРОДНА БАНКА

Бюджет за 2024 година

София, декември 2023 г.

Абревиатури

БНБ	Българска народна банка
ЕБО	Европейски банков орган
ЕС	Европейски съюз
ЕМП	Единен механизъм за реструктуриране
ЕНМ	Единен надзорен механизъм
ЕСП	Единен съвет за реструктуриране
ЕССР	Европейски съвет за системен риск
ЕСЦБ	Европейска система на централните банки
ЕЦБ	Европейска централна банка
ЗБНБ	Закон за Българската народна банка
МСС	Международни счетоводни стандарти
ТАРГЕТ	Трансевропейска автоматизирана система за брутен сетълмент в реално време на експресни преводи в евро

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ,**

В съответствие с чл. 50 от Закона за Българската народна банка (ЗБНБ) Ви представям бюджета на БНБ за 2024 г. Той е приет от Управителния съвет на БНБ на 21 декември 2023 г. и е обнародван в „Държавен вестник“.

Бюджетът се финансира изцяло със собствени ресурси на БНБ. Това осигурява финансовата независимост, необходима за изпълнение на основния ѝ мандат да поддържа ценовата стабилност чрез осигуряване стабилността на националната парична единица. Бюджетът гарантира изпълнението на всички останали функции и задачи, възложени на БНБ по българското законодателство или произтичащи от участието ѝ в Европейската система на централните банки (ЕСЦБ), Единния надзорен механизъм (ЕНМ), Единния механизъм за реструктуриране (ЕМП), Европейския съвет за системен риск (ЕССР) и в дейностите на Европейския банков орган (ЕБО).

Бюджетът осигурява всички необходими средства във връзка с логистичната подготовка на БНБ за присъединяването на страната към еврозоната, включително в сферата на паричното обращение, платежните системи, банковата и информационната сигурност, статистиката, счетоводството и техническата инфраструктура. Вследствие на промяната на индикативната дата за присъединяването на страната към еврозоната по-голямата част от разходите по присъединяването се предвижда да бъдат извършени през 2024 г. Това обяснява високия ръст на разходите през 2024 г. в сравнение с очаквания размер на разходите през 2023 г. Поради напредналия стадий на подготовката разходите по присъединяването са напълно интегрирани в редовния бюджет на БНБ.

Бюджетът на БНБ се състои от два раздела – разходи за издръжка и инвестиционна програма.

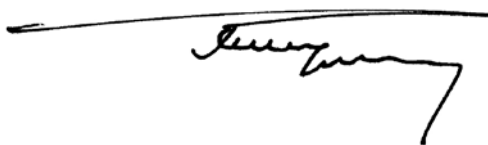
Разходите за издръжка за 2024 г. са определени на 350 008 хил. лв. и в сравнение с бюджета за 2023 г. размерът им е увеличен с 31.7%. В сравнение с бюджета за предходната година е предвидено увеличение на разходни позиции, като по-големите изменения включват разходите за:

- издръжка на паричното обращение;
- персонал във връзка с прилагането на нормативни актове, за изпълнение на законовите изисквания и за привличане и поддържане на висококвалифицирани кадри;
- външни услуги, включително на разходите за ползване на задължителни модули в ТАРГЕТ;
- участие на БНБ в ЕСЦБ, ЕНМ, ЕМП, ЕССР, ЕБО, включително за увеличени годишни такси за наемане на линии за телекомуникации с ЕСЦБ;
- административни разходи, включително разходите за служебни пътувания и командировки в чужбина;
- амортизация, включително средства за амортизация на всички дълготрайни активи, които Банката планира да придобие през следващата година съгласно инвестиционната си програма.

Инвестиционната програма за 2024 г. възлиза на 91 269 хил. лв., което представлява намаление с 6.4% спрямо бюджета за 2023 г. Намалението е резултат от прецизирането на дейностите, свързани с поддръжката и развитието на информационните системи на БНБ и с изпълнението на Програмата за недвижимите имоти на Българската народна банка.

Настоящата публикация включва: бюджета на БНБ във вида, в който е приет от Управителния съвет на БНБ и публикуван в „Държавен вестник“; информация за целите и задачите на Банката за следващата година; очакваното изпълнение на бюджета за 2023 г. и изложение относно разходите на БНБ, предвидени за 2024 г.

С УВАЖЕНИЕ

**ДИМИТЪР РАДЕВ
УПРАВИТЕЛ НА БНБ**

Решение № 565

от 21 декември 2023 г.

(Обнародвано в „Държавен вестник“, бр. 107 от 29 декември 2023 г.)

На основание чл. 16, т. 13 и чл. 48, ал. 1 от Закона за Българската народна банка (ЗБНБ) Управителният съвет приема бюджета на Българската народна банка за 2024 г., както следва:

	(хил. лв.)
Раздел I. Разходи за издръжка на БНБ	350 008
1. Разходи, свързани с издръжката на паричното обращение	186 841
2. Разходи за материали, услуги и амортизация	72 011
3. Разходи за персонал	75 999
4. Разходи за социална дейност	3 489
5. Други административни разходи	4 515
6. Разходи, свързани с участието на БНБ в ЕСЦБ	7 153
Раздел II. Инвестиционна програма	91 269
1. Финансиране на ново строителство, реконструкция и модернизация	2 282
2. Придобиване на машини, съоръжения, транспортни средства и друго оборудване	47 209
3. Информационни системи на БНБ	41 747
4. Инвестиции, свързани с участието на БНБ в ЕСЦБ	31

На основание чл. 50 от ЗБНБ в тридесетдневен срок управителят на БНБ представя на Народното събрание приетия от Управителния съвет бюджет на Банката за 2024 г.

Цели и задачи на Българската народна банка през 2024 г.

В съответствие с изискванията на ЗБНБ и използвайки ефективно всички налични законови инструменти и експертния си капацитет, БНБ изпълнява основната си цел – да поддържа ценовата стабилност чрез осигуряване на стабилността на националната парична единица. Банката изпълнява задачите си, като съгласно ЗБНБ инвестира брунтните международни валутни резерви на страната при спазване на разумни инвестиционни принципи и практики. БНБ регулира и осъществява надзор върху дейността на другите банки в България с оглед поддържане на стабилността на банковата система и защита на интересите на вложителите. Банката съдейства за създаването и функционирането на ефективни платежни системи и осъществява надзор върху тях, като регулира и извършва надзор върху дейността на операторите на платежни системи, на платежните институции и на дружествата за електронни пари. Като емисионна банка БНБ осигурява печатането на банкноти и сеченето на монети, както и съхраняването на непуснати в обращение и унищожаването на изтеглени от обращение банкноти и монети. Банката изпълнява и функциите на фискален агент и депозитар на държавата. Съгласно Закона за възстановяване и преструктуриране на кредитни институции и инвестиционни посредници БНБ изпълнява и функцията на орган за преструктуриране на банки.

Важна задача на БНБ е и активното ѝ участие в работата на ЕСЦБ, Банковия съюз, ЕССР, ЕБО и институции на ЕС.

Бюджетът на БНБ за 2024 г. гарантира финансовата независимост и пълноценното изпълнение на нейните функции и задачи, определени със ЗБНБ и законодателството на ЕС и свързани с членството ѝ в ЕСЦБ, Банковия съюз, ЕССР и ЕБО. Политиката на БНБ е насочена към оптимално разходване на средствата от бюджета чрез подобряване на вътрешната организация на цялостната дейност и повишаване на ефективността при изпълнение на задълженията. Ръководството на БНБ дефинира средносрочните проекти, които Банката следва да осъществи, както и необходимите действия за тяхната успешна реализация. От важно значение е пълноценното участие в работата на съответните европейски институции, което намира отражение и в политиката по отношение на човешките ресурси, инвестициите в информационни технологии и съответстващата им инфраструктура. Бюджетът на БНБ за 2024 г. постига ресурсно осигуряване на стоящите пред Централната банка цели и задачи на базата на разумно разходване на средствата.

Ефективното управление на човешките ресурси осигурява условия за пълноценно използване и развитие на способностите и знанията на персонала, който е основният фактор за успешното изпълнение на целите, функциите и задачите на БНБ.

Планираното за 2024 г. количество банкноти и монети ще осигури подмяната на изхабените в процеса на обращение банкноти с цел гарантиране на чистотата и качеството на наличнопаричното обращение, както и поддържането на необходимия запас от банкноти.

Инвестиционната програма за 2024 г. е насочена към поддържане в БНБ на адекватна технологична инфраструктура, в която приоритет имат повишаването на сигурността и оптимизацията на управленските процеси.

Сравнителна таблица за бюджета на Българската народна банка

(хил. лв.)

Показатели	Бюджет 2023 г.	Очаквано изпълнение 2023 г.	Бюджет 2024 г.
Раздел I. Разходи за издръжка на БНБ	265 727	149 817	350 008
1. Разходи, свързани с издръжката на паричното обращение	125 057	31 508	186 841
2. Разходи за материали, услуги и амортизация	65 338	43 889	72 011
3. Разходи за персонал	62 104	62 104	75 999
4. Разходи за социална дейност	3 159	3 159	3 489
5. Други административни разходи	3 935	3 023	4 515
6. Разходи, свързани с участието на БНБ в ЕСЦБ	6 134	6 134	7 153
Раздел II. Инвестиционна програма	97 469	26 855	91 269
1. Финансиране на ново строителство, реконструкция и модернизация	9 426	3 582	2 282
2. Придобиване на машини, съоръжения, транспортни средства и друго оборудване	45 045	2 048	47 209
3. Информационни системи на БНБ	42 951	21 178	41 747
4. Инвестиции, свързани с участието на БНБ в ЕСЦБ	47	47	31

Изпълнение на бюджета на Българската народна банка за 2023 г.

При изготвянето на бюджета на Банката за 2024 г. е взето под внимание изпълнението на бюджета за 2023 г., като в него е отчетен косвеният ефект от разходите по дейности, свързани с приемането на еврото като законно платежно средство в Република България.

Промяната на датата на приемане на еврото като национална валута и отлагането ѝ с една година станаха предпоставка за препланиране на по-значителна част от заложените в бюджета на БНБ за 2023 г. средства за разходи, свързани с издръжка на паричното обращение, придобиване на машини, съоръжения, транспортни средства и друго оборудване и за развитие на информационните системи, и за включването им в бюджета на БНБ за 2024 г.

Очаква се изпълнението на бюджета по раздел I „Разходи за издръжка на БНБ“ за 2023 г. да бъде на стойност около 149 817 хил. лв., което възлиза на 56.4% от приетия бюджет за годината.

Планираните разходи за издръжка на паричното обращение са в размер на 125 057 хил. лв., като се очаква да бъдат изразходвани 31 508 хил. лв., или 25.2% от средствата, предвидени в бюджета за 2023 г. В рамките на тези средства най-съществен дял заемат разходите за юбилейни и възпоменателни монети. За производството на нови монети до края на 2023 г. се очаква да бъдат изразходвани общо 22 618 хил. лв., в това число 10 113 хил. лв. за отсичане на разменни монети и 12 505 хил. лв. за отсичане на юбилейни и възпоменателни монети. За осигуряване на нормалното обслужване на наличнопаричното обращение през 2023 г. са произведени 50.8 млн. броя банкноти, като разходите за тях възлизат на 8092 хил. лв.

В изпълнение на Монетната програма на БНБ през 2023 г. бяха отсечени и пуснати в обращение златна възпоменателна монета „100 години Богословски факултет“ с номинал 100 лева, сребърна възпоменателна монета с частично позлатяване „Цар Михаил III Шишман“ с номинал 10 лева, сребърна възпоменателна монета „175 години от рождението на Христо Ботев“ с номинал 10 лева, сребърна възпоменателна монета „100 години от основаването на Българския олимпийски комитет“ с номинал 10 лева, сребърна възпоменателна монета „200 години от рождението на Найден Геров“ с номинал 10 лева и медна възпоменателна монета „125 години от рождението на Димитър Талев“ с номинал 2 лева.

Във връзка с осъществяването на емисионно-касовата дейност се планира да бъдат усвоени 4.6% от предвидените средства за консумативи за обработката на банкноти и монети и за резервни части за машините за обработка на пари.

За разходи за материали през 2023 г. са утвърдени 2837 хил. лв., от които се очаква да бъдат изразходвани 1056 хил. лв., или 37.2% от средствата, предвидени в бюджета за 2023 г. В тази група са включени разходите за канцеларски и хигиенни материали, горива и резервни части за транспорта, за материални запаси, за резервни части за ремонт на дълготрайни активи и други.

За разходи за външни услуги за 2023 г. са предвидени 32 878 хил. лв., като се очаква изпълнението им да възлезе на 28 033 хил. лв., или 85.3% от средствата, предвидени в бюджета за 2023 г. С най-голям относителен дял в тази група са разходите за охрана на банковите сгради по договори с главните дирекции на МВР „Жандармерия, специални операции и борба с тероризма“ и „Пожарна безопасност и защита на населението“ и абонаментните такси за поддръжка на софтуерни продукти. Със значителен отно-

сителен дял са и разходите за абонаментно поддържане на техника и машини; за електрическа енергия; разходите за ремонт на основните сгради; абонаментните такси за „Блумбърг“, „Ройтерс“ и други системи; за данък сгради, такса битови отпадъци и други видове такси; пощенските и телефонните услуги; таксите по съдебни дела и други правни услуги; разходите за консултантски услуги, абонаментните такси за „БОРИКА“ АД, таксите за ползване на задължителните модули на Трансевропейската автоматизирана система за брутен сетълмент в реално време на експресни преводи в евро (ТАРГЕТ) и други.

Предвидените в бюджета за 2023 г. разходи за амортизация са 29 623 хил. лв. Очаква се начислените през годината амортизации да достигнат 14 800 хил. лв., или 50.0% от предвиденото.

Усвояването на средствата за амортизация е пряко свързано с изпълнението на инвестиционната програма, като към края на второто полугодие се очаква да бъде усвоена по-голямата част от средствата за инвестиции в бюджета на Банката.

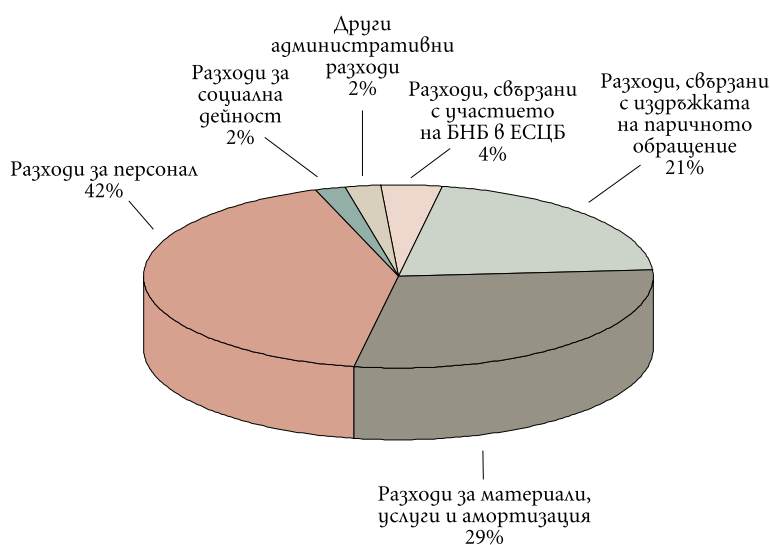
Разходите за персонал в размер на 62 104 хил. лв., утвърдени в бюджета за 2023 г., се очаква да бъдат напълно усвоени през годината. Банката ще изразходва около 2032 хил. лв. за провизиране на задълженията си към персонала съгласно изискванията на Международния счетоводен стандарт 19 „Доходи на наети лица“ и чл. 222, ал. 2 и ал. 3 от Кодекса на труда.

Предвидените за 2023 г. средства за социална дейност в размер на 3159 хил. лв. се очаква да бъдат изразходвани до края на годината.

От планираните средства за други административни разходи за 2023 г. в размер на 3935 хил. лв. се очаква да бъдат изразходвани 3023 хил. лв., или 76.8% от предвидените в бюджета за 2023 г. средства.

Планираните за 2023 г. средства, свързани с участието на БНБ в ЕСЦБ, в размер на 6134 хил. лв. се очаква да бъдат усвоени изцяло до края на 2023 г.

Разходи за издръжка на БНБ за 2023 г.*

* В процент от общите разходи за издръжка на Банката.

Изпълнението на инвестиционната програма на Банката се очаква да бъде 27.6% спрямо разчета. От предвидените 97 469 хил. лв. ще бъдат изразходвани 26 855 хил. лв.

В рамките на тези средства най-съществен дял заемат разходите за информационни системи, които са в размер на 21 178 хил. лв., или 49.3% от предвиденото по показателя за 2023 г.

От средствата, планирани за ново строителство, реконструкция и модернизация, се очаква да бъдат усвоени 3582 хил. лв., или 38.0%, като разходите са за изпълнение на дейности, предвидени в Програмата за развитие на недвижимите имоти на БНБ. За придобиването на машини и съоръжения, транспортни средства и друго оборудване се очаква да бъдат изразходвани 2048 хил. лв., или 4.5% от предвиденото за 2023 г. За инвестиции, свързани с участието на БНБ в ЕСЦБ, са предвидени средства в размер на 47 хил. лв., които се очаква да бъдат усвоени до края на 2023 г.

Българската народна банка продължава активно да осъществява дейности, свързани с подготовката за приемането на еврото като национална валута, които са част от нормалния процес на развитие на Банката.

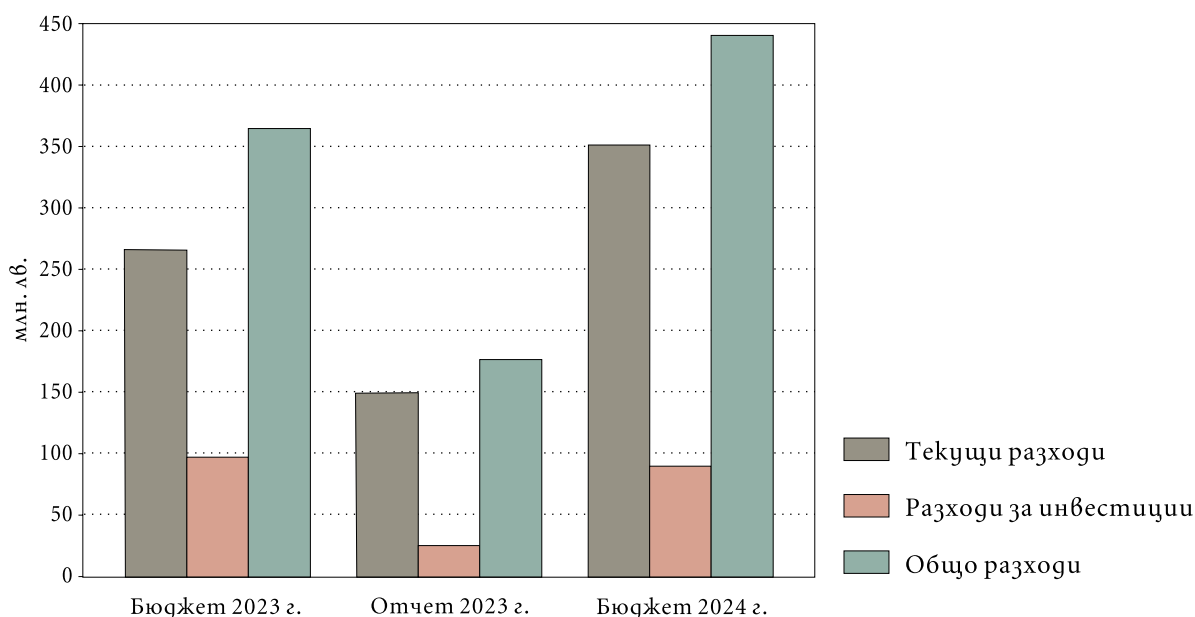
Изпълнението на приходите и финансовият резултат, включително разпределението му при условията и по реда на чл. 8 и чл. 36 от Закона за БНБ (ЗБНБ), ще бъдат представени в Годишния отчет на БНБ за 2023 г.

Бюджет на Българската народна банка за 2024 г.

Бюджетът на БНБ се състои от два раздела – разходи за издръжка и инвестиционна програма.

В отделните показатели от бюджета на БНБ за 2024 г. са планирани и средства за обезпечаване на дейности, свързани с подготовката за приемане на еврото като законно платежно средство в Република България. Бюджетният процес е интегриран и отделянето на разходите за приемане на еврото от текущите административни и инвестиционни разходи е условно. От съществено значение е, че в случая става въпрос за продължителен във времето процес, като в отделни години до известна степен могат да се разграничат разходи с еднократен характер.

Структура и изпълнение на бюджета на БНБ

Разходите за издръжка на БНБ за 2024 г. са определени на 350 008 хил. лв., като в сравнение с бюджета за 2023 г. размерът им е увеличен с 84 281 хил. лв., или с 31.7%, което е комбиниран резултат от увеличението на планираните средства за: разходи, предвидени за издръжка на паричното обращение, разходи за персонал, разходи за външни услуги, разходи за амортизация, разходи, свързани с участието на БНБ в ЕСЦБ, ЕНМ, ЕМП, ЕССР и ЕБО, други административни разходи, разходи за социална дейност и разходи за материали.

Разходите, свързани с издръжката на паричното обращение, са в размер на 186 841 хил. лв. и представляват 53.4% от общите разходи за издръжка на Банката за 2024 г., като увеличението им е с 49.4% спрямо утвърдените средства в бюджета за 2023 г.

Разходите за издръжка на паричното обращение за 2024 г. са свързани с ефективното изпълнение на функциите на Банката съгласно ЗБНБ и с подобряването на организацията на емисионно-касовата дейност за постигане на качествено обслужване на банките и другите клиенти на БНБ и гарантиране на сигурността на паричното обращение.

При определянето на необходимото за 2024 г. количество банкноти и монети са взети предвид тяхното търсене, подмяната на изхабените в процеса на обращение банкноти и поддържането на необходимите запаси от банкноти и разменни монети.

Разходите за нови банкноти са в размер на 9491 хил. лв., увеличение със 17.3% спрямо разходите по показателя в бюджета на БНБ за 2023 г. За производството на 21 млн. броя банкноти с номинал 100 лева са планирани 3986 хил. лв. При определяне на разходите за 2024 г. са използвани договорените цени за доставка на банкнотна хартия и отпечатването на банкнотите.

Процедурата за първоначално снабдяване с евробанкноти се осъществява на принципа „вземане назаем – последващо връщане“. С оглед на това в проекта за бюджет за 2024 г. не се планират средства за производство на евробанкноти. Планирани са средства за транспорт и летищни такси.

Разходите за производство на нови монети през 2024 г. са увеличени с 55.2% спрямо тези за 2023 г. и са в размер на 168 650 хил. лв., в това число 44 171 хил. лв. за отсичане на възпоменателни монети в изпълнение на приетата от УС на БНБ монетна програма и за производство и доставка на евромонети, както и за опаковане на сетове с евромонети. Планираните за 2024 г. средства за производство на разменни монети са в размер на 124 479 хил. лв., или с 22.5% повече спрямо средствата в бюджета на БНБ по този показател за 2023 г. За покриване на потребността от разменни монети за обслужване на наличнопаричното обращение през 2024 г. се предвижда да се отсекаат 150 млн. броя разменни монети, емисии на БНБ. Планираните разходи за възпоменателни монети са по-високи спрямо 2023 г. в резултат от включването на програмата за емитиране през следващата година на четири златни възпоменателни монети от серията „Св. Богородица – Златна ябълка“ без определен тираж с тегло 7.78, 15.55, 23.33 и 31.10 г.

В изпълнение на емисионната дейност на БНБ за проектиране на нови емисии монети през 2024 г. са предвидени 159 хил. лв., които се увеличават с 13.6% спрямо утвърдените средства за 2023 г. Предвиждат се средства в размер на 41 хил. лв. за изработване на проекти за дизайн на националната страна на разменните евромонети и на националната страна на възпоменателна евромонета.

За консумативи, свързани с функционирането на паричното обращение, като бангероли, термосвиваемо фолио, чували за банкноти, вакуумиращи пликосе, картончета за ценни пратки, пликосе и фишеци за монети, през 2024 г. са предвидени общо 6746 хил. лв., които са с 66 хил. лв., или с 1.0% повече в сравнение с утвърдените средства за 2023 г.

За наеми на помещенията, използвани от БНБ във връзка с осъществяването на касова дейност в сградите на „Монетен двор“ ЕАД, „Дружество за касови услуги“ АД и др., са предвидени средства в размер на 1539 хил. лв., които са с 267 хил. лв., или с 21.0% повече в сравнение с утвърдените средства за 2023 г. Предвидени са средства за наемане на охраняеми площи за демонетизация и съхранение на скрап от демонетизирани разменни монети и за трезорни площи за съхранение на банкноти и монети.

За 2024 г. са планирани 246 хил. лв. за резервни части за машините, осигуряващи обработката на банкнотите и монетите в БНБ, които са с 19 хил. лв., или с 8.4% повече спрямо утвърдените средства за 2023 г.

Разходите за материали, услуги и амортизация по бюджета на Банката за 2024 г. са 72 011 хил. лв., или 20.6% от общия бюджет, и нарастват с 10.2% спрямо утвърдените средства в бюджета за 2023 г.

Разходите за материали са 2948 хил. лв., като представляват 0.8% от всички разходи за издръжка на Банката, и са с 3.9% повече от утвърдените средства по показателя за 2023 г. Най-голям дял в тази група имат разходите за други материали – 1351 хил. лв., за канцеларски материали – 470 хил. лв., за горива и резервни части за специализирания транспорт – 380 хил. лв., и за материални запаси – 346 хил. лв.

Разходите за външни услуги са на стойност 38 173 хил. лв., или 10.9% от общите разходи за издръжка на Банката, и се увеличават с 16.1% спрямо утвърдените средства в бюджета за 2023 г.

Съществен разход в групата на външните услуги представляват средствата за абонаментна поддръжка на софтуерни продукти – 8049 хил. лв., които са увеличени със 190 хил. лв., или с 2.4% над утвърдените за 2023 г. Основен дял в този показател имат разходите за поддръжка на системата за управление на валутните резерви – 1305 хил. лв.; за поддръжка на програмни продукти на „Майкрософт“ в размер на 1000 хил. лв.; поддръжка на основната банкова информационна система – 817 хил. лв.; за абонаментна такса за поддръжка на Системата за брутен сетълмент в реално време РИНГС – 768 хил. лв.; за абонаментна поддръжка на системен софтуер – 410 хил. лв.; за поддръжка на Централния кредитен регистър (основен модул и модул „Справки“) – 350 хил. лв.; за лицензи за ORACLE – 315 хил. лв.; за поддръжка на „Единното хранилище на данни“ за управление „Банков надзор“ – 240 хил. лв.; за поддръжка на програмен продукт *Checkpoint* – 240 хил. лв.; за поддръжка на програмен продукт *VMWare* – 200 хил. лв., и други.

Предвидени са 7000 хил. лв. за покриване на разходите по договори с главните дирекции на МВР „Жандармерия, специални операции и борба с тероризма“ и „Пожарна безопасност и защита на населението“, или с 25% повече от планираните за 2023 г. средства. Предвиденото увеличение на средствата за охрана включва средства за обезпечаване на разходите, свързани с транспорта на пари и ценности и охраната на наети халета за демонетизация, както и на дейности по подготовката за приемане на евро като законно платежно средство в Република България.

За ползване на задължителните модули в системата ТАРГЕТ са предвидени разходи за поддръжка в размер на 2400 хил. лв., като средствата се увеличават с 1800 хил. лв., или с 300.0% спрямо планираните за 2023 г. Разходите са планирани предвид очакваната промяна, която Съветът за пазарна инфраструктура (МІВ) предстои да одобри – централните банки извън Евросистемата да участват в изплащането на разходите за някои модули по методика, която не е финализирана. Разходите са прогнозирани въз основа на документите, с които БНБ разполага към момента. (Съгласно Споразумението за ТАРГЕТ към момента централните банки извън Евросистемата не участват в изплащането на разходите за разработката и оперирането на новата ТАРГЕТ платформа.)

За абонаментни такси за системите за достъп до финансова информация и за други информационни системи са предвидени 2029 хил. лв., в това число 1660 хил. лв. за системи за достъп до финансова информация и 369 хил. лв. за други информационни системи.

За абонаментно поддържане на техниката са планирани 3406 хил. лв., които са с 358 хил. лв. повече от средствата, предвидени за 2023 г. Увеличението се дължи главно на комбинирания резултат от повишаването на предвидените средства за абонаментна поддръжка на сървъри IBM, на климатици и друга техника, поддръжка на асансьори, на друга техника, използвана от дирекция „Стопанска“, на пожароизвестителни инсталации, сигнално-охранителна техника в касовите подразделения и от намаляването на средствата за поддръжка на техниката в Касовия център на БНБ в София, на подопочистващи и пароструйни машини, както и за поддръжка на други съоръжения в касовото подразделение във Варна.

За топлинна и електрическа енергия са планирани 3129 хил. лв., което представлява намаление с 0.7% спрямо 2023 г., като разходите са съобразени с текущото потребление на база договорени цени.

Планираните средства за извършване на текущи ремонти в сградите на БНБ са 4528 хил. лв. и са с 1165 хил. лв., или с 34.6% повече от утвърдените за 2023 г. Предвидени са разходи за строителни и ремонтни дейности в централната административна сграда, за ремонт на помещения и коридори пред дебаркадери, за подмяна на медна обшивка на покрива и улуци на кулата, за товаро-разтоварни работи, за извозване на битови отпадъци и други дейности. Планирани са също средства за строително-монтажни работи, текущи и аварийни ремонти в сградата на Касовия център в София, в сградата на БНБ на ул. „Московска“ №7, в сградите на касовите подразделения в Плевен, Варна и Пловдив, както и в почивните бази на БНБ в Приморско, Варна и Смолян. Предвидени са средства за изпълнение на преустройства и промяна на предназначението на помещения в Касовия център на БНБ в София с цел използването им за демонетизация и съхранение на скрап от демонетизирани монети. Планирани са средства за ремонтни дейности на предстоящи за наемане помещения – халета за демонетизация и/или съхранение на демонетизирани разменни монети на територията на Варна и Пловдив.

Разходите за персонал за 2024 г., които включват разходи за списъчен състав, разходи за провизии на задълженията към персонала по МСС 19 „Доходи на наети лица“ и разходи за несписъчен състав, са 75 999 хил. лв., като се увеличават с 13 895 хил. лв. спрямо 2023 г. и представляват 21.7% от общите разходи на Банката.

Предвидените средства за списъчния състав са в размер на 73 134 хил. лв. и се увеличават с 13 262 хил. лв. спрямо 2023 г. Изменението включва 8674 хил. лв., от които 5800 хил. лв. за 10.1% увеличение на основните заплати на всички служители и 2874 хил. лв. – 5% за карьерно развитие.

Съгласно чл. 23, ал. 3 от ЗБНБ възнагражденията на служителите в БНБ не могат да са по-ниски от тези на служители със сходни функции в други банки. Резултатите от проведеното проучване на нивата на възнагражденията в банките към 1 юли 2023 г. показват, че не се налага промяна на възнагражденията на служителите на БНБ в изпълнение на изискванията на чл. 23, ал. 3 от ЗБНБ, тъй като са съизмерими с възнагражденията на служителите със сходни функции в банките. Същото се отнася и за членовете на Управителния съвет на БНБ, в резултат на което месечните им възнаграждения запазват размерите си от 2023 г., както следва: 23 036 лв. на управителя; по 19 745 лв. на подуправителите и по 6582 лв. на другите членове.

С оглед на инфлационните процеси в страната и отчитайки динамиката на пазара на труда и недостига на работна сила, особено в сегмента на висококвалифицираните кадри, както и предвид необходимостта от осигуряване на карьерно развитие на служителите, възнагражденията на служителите на БНБ са увеличени с 15.1% спрямо предходната година.

На основание на гореизложеното и във връзка с предвиденото в бюджета за 2024 г. увеличение на средствата за възнаграждения на служителите се очаква общите средни месечни възнаграждения по групи персонал през 2024 г. да достигнат, както следва: за група „ръководен персонал“ – 10 332 лв.; за група „специалисти“ – 4903 лв.; за група поддържащ персонал – 2701 лв.

Средствата за работна заплата са планирани въз основа на следните нормативни изисквания, регламентиращи заплащането на труда, а именно: 933 лв. – размер на минималната работна заплата; 3750 лв. – размер на максималния осигурителен доход; запазване на размерите и съотношенията на осигурителните вноски за фондовете на държавното обществено осигуряване; 8% – размер на здравноосигурителната вноска (при разпределение на осигурителните вноски между осигурител и осигурено лице в съотношение 60:40). В изпълнение на нормативните изисквания, регламентиращи заплащането на труда, в бюджета са предвидени средства за допълнителни възнаграждения за придобит трудов стаж и професионален опит (по 1% за прослужена година) в размер на 402 хил. лв. и средства във връзка с предвиденото увеличение на максималния осигурителен доход за всички осигурени лица от 3400 лв. на 3750 лв., като са заложили 554 хил. лв.

Разходите за провизии на задълженията към персонала по МСС 19 „Доходи на наети лица“ за 2024 г. са в размер на 2665 хил. лв., като са увеличени с 633 хил. лв. вследствие на предвижданото нарастване на възнагражденията на служителите спрямо утвърдените за 2023 г.

Планираните разходи за възнаграждения на несписъчния състав на Банката са в размер на 200 хил. лв. и остават непроменени спрямо предходната година.

За социална дейност са предвидени 3489 хил. лв., или 1.0% от общите разходи, като спрямо утвърдения бюджет за 2023 г. тези разходи се увеличават с 10.4%.

Разходите за социална дейност включват групово застраховане на служителите срещу рискове, свързани с живота, здравето и работоспособността им, допълнително доброволно пенсионно осигуряване, издръжка на социални обекти, медицинско обслужване, средства за социален статус на служителите.

Другите административни разходи за 2024 г. възлизат на 4515 хил. лв., или 1.3% от общите разходи за издръжка на Банката, и са увеличени с 14.7% спрямо утвърдените за 2023 г.

С най-голям относителен дял в тази група са разходите за обучение и специализация на персонала в размер на 2057 хил. лв., които са с 9.0% повече от утвърдените в бюджета за 2023 г. Основни цели на програмата за повишаване на образованието и квалификацията през 2024 г. ще бъдат:

- повишаване на професионалната квалификация и усвояване на европейския опит чрез разширяване на участието в специализирани обучения, организирани от централните банки на държавите – членки на ЕС, и други финансови институции (включително с платени такси);
- усвояване на новостите в българската нормативна уредба и практика чрез участие в специализирани курсове и семинари по банково дело, вътрешен одит, право, управление на човешките ресурси, социални дейности;
- постигане на определените нива на владеене на английски и други чужди езици.

Разходите за командировки в страната са в размер на 413 хил. лв. и са свързани главно със зареждане на касовите подразделения на Банката с банкноти и монети, осъществяване на контролни функции и извършване на инвентаризации и инвеститорски контрол върху подлежащите на реконструкция и ремонт обекти. Планираните средства по този показател са с 28.7% повече спрямо 2023 г.

Разходите за командировки в чужбина са 1398 хил. лв., или с 27.9% повече от средствата, предвидени по показателя за 2023 г. Те са планирани на базата на дейността на БНБ и са свързани с участието на служители в двустранни срещи с други централни банки и международни организации, заседания на надзорни колегии, конференции и други мероприятия.

Разходите, свързани с участието на БНБ в ЕСЦБ, в бюджета за 2024 г. са 7153 хил. лв., или 2.1% от общите разходи за издръжка на Банката, като са увеличени с 16.6% спрямо средствата, одобрени за 2023 г.

Представители на БНБ участват в 182 комитета и работни групи към ЕСЦБ, Европейската комисия, Съвета на ЕС, ЕССР и ЕБО. В бюджета за 2024 г. са планирани 2658 хил. лв. разходи за командировки във връзка с работата на съответните комитети и работни групи, което представлява увеличение с 30.0% спрямо 2023 г. Планираните средства са изчислени въз основа на предварителна информация за предстоящите заседания през 2024 г.

Съгласно чл. 62, § 1, буква „а“ от Регламент (ЕС) № 1093/2010 за създаване на ЕБО членовете му заплащат годишна вноска, чийто размер се определя в зависимост от гласовете, които членовете на ЕБО имат съгласно чл. 3, § 3 от Протокол № 36 относно преходните разпоредби на Договора за функционирането на Европейския съюз. Вноската на БНБ за 2024 г. възлиза на 2000 хил. лв. Предвидените средства представляват

очакваният размер на вноската, дължима от БНБ за 2024 г., и са увеличени с 83 хил. лв. спрямо 2023 г.

Разходите за годишни такси за наемане на телекомуникационни линии с ЕСЦБ възлизат на 1768 хил. лв. и са увеличени с 6.8% спрямо 2023 г. В предвидените суми се включват всички средства, които трябва да бъдат заплатени от БНБ за ползване и поддържане на комуникационните канали в ЕСЦБ – за *CoreNET*; годишна такса за ЕЦБ по линия на Комитета по контролинг (*COMCO*); годишна вноска в Централизираната база данни за ценни книжа (ЦБДЦК); годишна такса във връзка с участие на БНБ в Службата за координиране на обществени поръчки на Евросистемата (*EPSCO*); годишна вноска в Централизираната база данни за притежателите на ценни книжа (*SHSDB*); годишна вноска за Статистическата база данни на ЕЦБ (*SDW*); поддръжка на лицензи за *DARWIN*; годишна вноска за Регистъра на данни за институциите и филиалите (*RIAD*) и *AnaCredit* за 2024 г; вноска за Регистъра на данни за институциите и филиалите (*RIAD*) за минали периоди; Проект за съвместно управление на данни в ЕСЦБ/ЕНМ – проучвателна фаза; за годишно пропорционално плащане към ЕЦБ във връзка с обмен на информация за надзорни данни за по-малко значимите институции (ПМЗИ) в рамките на ЕБО за 2023 г., дължими през 2024 г.

За обучение, свързано с участието на БНБ в ЕСЦБ (организирано от ЕСЦБ), за 2024 г. са предвидени 534 хил. лв. Средствата са увеличени със 176 хил. лв. спрямо 2023 г., като включват и предвидени разходи, свързани с подготовката за приемане на евро като законно платежно средство в Република България.

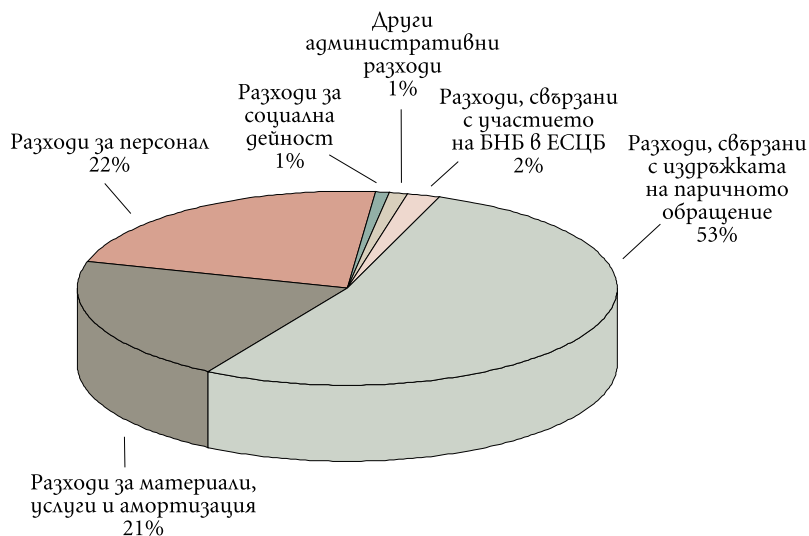
През 2024 г. БНБ ще организира провеждането на Годишна среща на борда на Единния съвет за преструктуриране (ЕСП) и изнесено заседание на Пленарна сесия на ЕСП, срещи на съвместни надзорни екипи, работна група за надзорни рискове към Единния надзорен механизъм и срещи на мениджърско ниво между представители на ЕЦБ и БНБ. За целта са планирани разходи в размер на 121 хил. лв.

Във връзка с участието на БНБ в проекти за техническа помощ на ЕСЦБ, в това число в проекта за Западните Балкани, както и за двустранно сътрудничество са планирани средства в размер на 10 хил. лв.

За участие на представители на БНБ в Комитета за финансови пазари към Организацията за икономическо сътрудничество и развитие през 2024 г. са планирани средства в размер на 41 хил. лв.

През 2024 г. са планирани разходи за участие в Годишната среща на координаторите на Генералния съвет на ЕЦБ и за участие в редакторските групи по изготвяне на Доклада за конвергенцията на ЕЦБ в размер на 16 хил. лв. Средствата запазват нивото си от 2023 г.

Разходи за издръжка на БНБ за 2024 г.*

* В процент от общите разходи за издръжка на Банката.

Инвестиционната програма на БНБ е изготвена съобразно стоящите пред Банката задачи и като продължение на развитието и обновяването на информационните и комуникационните технологии в БНБ. Средствата, планирани за изпълнение на инвестиционната програма на БНБ за 2024 г., са в размер на 91 269 хил. лв. и са намалени в сравнение с 2023 г. с 6200 хил. лв., или с 6.4%.

В инвестиционната програма на Банката за финансиране на ново строителство, реконструкция и модернизация през 2024 г. са планирани 2282 хил. лв., които са със 7144 хил. лв., или със 75.8% по-малко от средствата за 2023 г.

За проектиране на основен ремонт с реконструкция, реставрация/консервация и обновяване/осъвременяване на инсталациите в централната сграда на БНБ на пл. „Княз Александър I“ № 1, в това число изработване на „идеен проект“, включително авторски надзор и изготвяне на оценка на съответствието от консултант по чл. 116 от Закона за устройство на територията на етапа на идейна фаза на проектиране, са предвидени средства в размер на 1222 хил. лв.

За проектиране на нов касов център на БНБ във Варна са предвидени 1060 хил. лв.

За придобиване на машини, съоръжения, транспортни средства и друго оборудване ще бъдат изразходвани общо 47 209 хил. лв., което е с 2164 хил. лв., или с 4.8% повече от средствата за 2023 г.

Предвидени са средства за придобиване на съоръжения и друго оборудване, необходими за осъществяване на емисионно-касовата дейност, в размер на 33 022 хил. лв. За обновяване на технически системи за сигурност в обекти на БНБ са предвидени 644 хил. лв., в това число необходимите средства за предприемане на технически мерки за обезпечаване на сигурността на дейности за демонетизация в обекти на БНБ във връзка с подготовката за приемане на еврото като законно платежно средство в Република България.

За доставка на оборудване за вентилация и климатизация на сградите на Банката са планирани 481 хил. лв.; за закупуване на оборудване за Касовия център на БНБ в София – 413 хил. лв.; за подмяна на водонагревателни бойлери и панели на соларна система – 150 хил. лв.; за доставка на ОВК и врати, метални решетки за врати и прозорци, преустройство на помещения в Касовия център на БНБ в София и наети помещения за демонтизиране и/или съхранение на монети/демонтизирани монети на територията на град Варна и град Пловдив – 72 хил. лв.; за многофункционална копирна техника или друг вид офис оборудване – 80 хил. лв.; за оборудване на социалните обекти – 11 хил. лв.

За осигуряване на специализирани транспортни средства на БНБ за превоз на ценности и товари в инвестиционната програма за 2024 г. са планирани 12 336 хил. лв.

Инвестиционните разходи за **информационни системи на БНБ** възлизат на 41 747 хил. лв. и представляват 45.7% от общия размер на инвестиционната програма, като спрямо 2023 г. са намалени с 1204 хил. лв., или с 2.8%. Разходите на Банката в областта на информационните технологии отразяват развитието на технологичната среда и промените в информационните системи, заявени от собствениците на информационни ресурси, и са насочени към поддържане и развитие на модерна технологична инфраструктура, осигуряваща ефективно протичане на бизнес процесите.

Планирани са средства за закупуване на компютърна и комуникационна техника на обща стойност 11 223 хил. лв., в това число за подмяна на сървъри; закупуване на дискови системи за увеличаване на капацитета на дисковите масиви; компютърни работни станции за подмяна и технологично обновяване на физически или морално остарели работни места; оборудване за развитие на втория център за данни на БНБ; проектиране, изграждане, сертифициране на нови и подмяна на съществуващи сегменти от структурната кабелна система.

Предвидени са 7166 хил. лв. за закупуване на лицензи за нови системи и за увеличаване на броя на лицензите за използваните от БНБ продукти и средства за защита.

За осигуряване на средства за развитие на информационните системи са планирани 23 358 хил. лв. Основните акценти при разработките ще бъдат насочени към актуализиране на информационните системи за икономическа и парична статистика, за развитие на информационната система за управление на валутните резерви, за развитие на системата за движение и контрол на наличните пари в БНБ. Предвидени са средства за развитие на системите АДЦК/ЕСРОТ/СДЦК, Единното хранилище на данни за целите на банковия надзор, информационната система за събиране и обработка на отчетните форми по Закона за платежните услуги и платежните системи и на Основната банкова информационна система, Централния кредитен регистър (основно приложение и модул „Справки“), за развитие на информационната система за Регистъра на банковите сметки и сейфове. Предвиждат се средства за развитие и миграция на други системи и за усъвършенстване на програмния продукт СОФИ-БНБ и др.

За **инвестиции, свързани с участието на БНБ в ЕСЦБ**, са планирани 31 хил. лв. за закупуване на хардуер, софтуер и нови лицензи за системата на ЕСЦБ за управление на електронно съдържание *Documents and Records Web-based Information Network (DARWIN)*, които са с 16 хил. лв., или 34.0% по-малко спрямо 2023 г.

Организация на изпълнението на бюджета на БНБ

Изпълнението на бюджета за 2024 г. ще продължи да се основава на разпределението на разходите по разходни центрове, което дава големи възможности за възлагане на по-широки отговорности и за мобилизиране на преобладаващата част от управленския екип на Банката при контрола и управлението на разходите. Едновременно с това БНБ прилага и ще продължи да прилага строги правила за текущ контрол и управление на разходите, с което се осигурява максимална ефективност при използването на материалните и човешките ресурси.

При изпълнението на бюджета за 2024 г. Банката ще продължи да прилага добрите практики за осигуряване на ежедневна информация за изпълнение на бюджета, с което се дава надеждна, вярна и точна информация за целите на оперативното управление на разходите.

Деятелността на Бюджетната комисия на БНБ е подпомагана в значителна степен от Основната банкова информационна система, чрез която се постигат по-добро планиране, оперативност, координация между разходните центрове и строг контрол при приемането, изпълнението и отчитането на бюджета. Тя позволява оперативно проследяване на осъществяваните стопански и финансови операции във връзка с изпълнението на бюджета и съответствието им с действащите нормативни документи.

Издание на Българската народна банка
1000 София, пл. „Княз Александър I“ № 1
E-mail: BNB_Publications@bnb.org
Факс: 02 980 2425, 02 980 6493
Интернет страница: www.bnb.bg

© Българска народна банка, 2023

Информацията, публикувана тук, може да се ползва без специално разрешение, единствено с изричното позоваване на източника.

ISSN 2815-2654

ISSN 2815-2654 (онлайн)

ХУДОЖЕСТВЕННОТО ОФОРМЛЕНИЕ НА КОРИЦАТА Е РАЗРАБОТЕНО ВЪЗ ОСНОВА
НА СКУЛПТУРНАТА ГРУПА „ХЕРМЕС И ДЕМЕТРА“, ДЕЛО НА КИРИЛ ШИВАРОВ,
РАЗПОЛОЖЕНА НА ЮЖНАТА ФАСАДА НА СГРАДАТА НА БНБ